

MÀN NĂM
ĐẶM SAN ĐI HỎI CON GÁI THẦN MẶT TRỜI

Ánh sáng nền: Vàng rực rỡ

Cảnh 1: Dàn đồng ca và Nghệ nhân kể Khan

- **Nghệ nhân kể Khan (2 phút):** trích đoạn trong *Klei Khan Y Đăm San* tương ứng cảnh này)

- **Đồng ca:**

*Ơi Mặt Trời rực rỡ
Nguồn sáng của buôn làng
Nguồn sống của lũ làng
Nguồn sức mạnh của trai làng
Nguồn yêu thương của gái làng
Khát vọng của Đăm San vượt ngoài tưởng tượng
Đòi con gái Thần Mặt Trời về làm vợ
Để buôn làng giàu mạnh muôn đời.*

Cảnh 2: Dàn đồng ca, H'Nhí, Đăm San

- **Đăm San:**

*Anh sẽ đi vào rừng sâu mênh mông
Anh sẽ đi vào nơi rừng liền rừng
Anh sẽ leo lên những nơi núi giáp núi
Anh sẽ đi qua những vùng sông liền sông
Anh sẽ đi mãi đi mãi
Ngày này qua ngày khác
Đêm này qua đêm khác*

- **H'Nhí:**

*Sao anh còn đi nữa?
Anh còn thiếu thứ gì?
Bao nhiêu chiêng quý đều của anh
Bao nhiêu voi quý đều của anh
Rừng đầy nòi đồng của anh
Rẫy đầy nòi đồng của anh
Lợn dê anh đầy sân
Vợ anh đẹp và yêu thương anh*

*Tiếng tăm anh vang đến tận thần linh
Danh tiếng anh chói sáng như mặt trời không bao giờ tắt.*

Đăm San:

*Anh đi lấy con gái thần Mặt Trời làm vợ
Cho đất đai sông núi ta mãi mãi tốt tươi
Anh đi đến đâu tre alê phải cúi đầu
Anh đi đến đâu núi vờ suối tan
Con gái thần Mặt Trời là người đẹp nhất
Bắp chân nàng tròn như bắp chuối
Váy nàng lóng lánh muôn màu
Anh sẽ đi mười ngày, ngủ lại mười đêm
Không biết bao nhiêu tháng, bao nhiêu năm anh mới trở về*

Đồng ca:

*Chàng ngồi trên lưng ngựa
Khoác áo ba màu rực rỡ
Tay cầm cây lao cán bịt bạc
Lưng đeo cây gươm cán chạm vàng
Trông chàng oai nghiêm hùng dũng không bút bào tả xiết*

Cảnh 3: Dàn đồng ca, Đăm San, Con gái thần Mặt Trời

- **Đồng ca:**

*Chàng đi ngày này qua ngày khác, năm này qua năm khác
Chàng đi qua rừng đầy cọp dữ
Chàng đi trên đường đầy chông nhọn
Chàng đi qua sông, chàng ra biển cả
Chàng tới rừng sập đen
Sáp sẽ chảy ra như nước khi mặt trời lên
Chôn vùi bao tù trưởng khoẻ mạnh trong đất lũng*

- **Đăm San:**

*Mặc cho cỏ gianh cắt nát tay
Mặc cho gai mây cắn nát chân
Ta cứ phi ngựa qua rừng sập đen
Ta chặt núi làm đường đi qua bùn lầy
Chẳng có gì ngăn được ta
Cái chết cũng không ngăn nổi.
Hỡi Nữ thần ánh sáng
Hãy về làm vợ ta*

Để núi rừng ta mãi xanh tươi
Để buôn làng ta ngày càng giàu mạnh
Để sức lực ta ngày càng cường tráng
Để tên tuổi ta vang đến mọi thần linh
Đăm San, người dám nghĩ điều không ai dám nghĩ
Đăm San, người dám làm điều không thể làm!

- **Đồng ca:** (hát khi Con gái Thần MT đi ra)

Nàng hiện ra toàn thân ánh sáng
Cổ nàng như cổ con công
Tiếng nàng ngân nga bay tới trước.
Nàng đi như chim diều bay, như phượng hoàng liệng,
Nàng bước sang trái, ánh sáng toả sang trái
Nàng bước sang phải, ánh sáng toả sang phải
Nàng là con gái Thần Mặt Trời oai nghiêm

- **Con gái thần MT:**

Chàng muốn gì, hỡi người trần thế?
Sao liều mạng sống đến nơi không ai đến được?

- **Đăm San:**

Ta muốn tắm cùng nàng
Ta muốn nàng xoa mùi nghệ lên mình
Hỡi Nữ thần ánh sáng
Hãy về làm vợ ta
Để núi rừng ta mãi xanh tươi
Để buôn làng ta ngày càng giàu mạnh
Để sức lực ta ngày càng cường tráng
Để tên tuổi ta vang đến mọi thần linh

- **CGTMT:**

Đăm San chàng ơi
Uy danh chàng đã vang lừng đến tận Trời
Nhưng em không thể theo chàng được
Vì em bước đến đâu là lửa cháy
Vì em đi đến đâu là biển cạn, núi khô
Chàng hãy về đi, đừng khao khát điều không thể có
Chàng hãy tỉnh mộng đi, đừng mong chờ điều không thể được

- **Đăm San:**

*Ta muốn nàng dệt chăn ta đắp
Dệt khố ta mặc, nấu cơm ta ăn
Ta là Đăm San, người dám nghĩ điều không ai dám nghĩ
Ta là Đăm San, người dám làm điều không thể làm
Ta sẽ không về nếu không có nàng đi theo
Ta sẽ không về nếu ước nguyện đời ta không thành*

- **CGTMT:**

*Nhưng em không thể theo chàng được
Vì em bước đến đâu là lửa cháy
Vì em đi đến đâu là biển cạn, núi khô
Chàng hãy về đi, đừng khao khát điều không thể có
Chàng hãy tỉnh mộng đi, đừng mong chờ điều không thể được*

- **Đăm San:**

Vậy thì từ biệt nàng, ta về với buôn làng thân thuộc của ta

- **CGTMT:**

*Hãy khoan, đợi một vị thần đưa chàng về
Hãy khoan, rừng sập đen sẽ chôn vùi chàng trên đường về*

- **Đăm San:**

*Không! Ước nguyện đã không thành, đừng sĩ hổ danh
Mộng ước đã không thành, ta xá gì cái chết*

(Đăm San quay về, CGTMT đứng gọi theo)

- **CGTMT:**

*Ơi Đăm San bướng bỉnh của ta!
Chàng sẽ không về được đến nhà!
Ôi sao ta phụ tình yêu của chàng
Ôi sao ta không là người con gái của buôn làng
Để sánh duyên cùng người dũng sĩ
Ơi Đăm San! Đăm San!*

Cảnh 4: Dàn đồng ca, Đăm San

- **Dàn đồng ca:**

Rừng sập đen! Rừng sập đen

*Mi đã chôn vùi bao nhiêu anh hùng
Mi đã chôn vùi bao nhiêu khát vọng
Của loài người chinh phục vầng dương
Mặt trời lên, sấp đen mềm dần
Mặt trời chéch, ngựa ngập bùn đến bụng
Mặt trời đến đỉnh đầu, đất loãng ra như nước
Ngựa ngập toàn thân, Đăm San lún sâu vào đất.*

- **Đăm San: (lún đến cổ, thấy Bướm bay qua)**

*Bướm bướm ơi
Ta đành vùi thân nơi này
Khi khát vọng không thành
Người anh hùng đành vùi thây
Khi ước nguyện không thành
Người dũng sĩ một đi không trở lại
Bướm bướm ơi
Hãy về báo cho vợ ta tin dữ
Rằng ta đã vùi thây trong rừng sấp đen*

Cảnh 5: Dàn đồng ca, H'Nhí, H'Bhí, Tượng nhà mồ, Nghệ nhân kể Khan:

- **Dàn đồng ca:**

*Họ kéo nhau đi đông như kiến như mối
Họ đi đâu? Đi đám tang chàng Đăm San
Chàng đã chết ở chốn xa vùi nơi tiếp giáp của Đất và Trời
Chàng đã vùi thây trong rừng sấp đen*

- **H'Nhí:**

*Ơ anh!
Nếu anh đang ngủ say thì xin hãy thức dậy!
Nếu anh đang nằm nghỉ thì xin hãy đứng lên!
Nhưng anh không còn thở, còn nghe, để biết em đang nói
Nhưng anh không còn thở, còn nghe, để biết em đang khóc.
Hồn anh đã đi với Thần Nước
Hơi thở anh đã bay theo Thần Núi
Từ đây anh muốn ăn cơm thì phải hỏi Thần Sao
Muốn ăn cá thì xin ông Mặt Trời.
Giờ đây em như gà mái không gà trống
Như heo cái không heo đực
Như con bò con trâu không người nuôi nấng
Anh ơi!
Giờ đây em như cây đa gãy nửa thân*

Như cây sung bị chặt hết nhánh
Như con voi không có nài voi.

- **H' Bhí:**

Ơ anh!
Anh muốn tìm hoa brang aring thì nó đã mọc phía đông nhà
Anh muốn tìm hoa epang thì nó đã mọc phía đông kho lúa
Nhưng anh lại muốn con gái Thần Mặt Trời
Để đến nỗi phải chết trong rừng hoang
Không có ai nắm chân tay
Không có ai vuốt mắt
Ơ anh!
Buôn làng ta giờ đây không nghe gà trống gáy
Không nghe tiếng ngựa kêu
Chiêng trống đều im tiếng
Đàn bò anh mua đã thành bò rừng
Đàn gà đã thành đàn chim gặm ghì bay vào rừng
Chúng em biết sống làm sao, anh ơi!

- **H' Nhí, H' Bhí song ca:**

Anh không chết vì tay những kẻ hung ác đã cướp vợ anh
Mà chết vì ý thích lạ lùng, vì khát vọng ngoài tưởng tượng của mình
Vợ anh đang yêu anh
Vợ anh còn đang đẹp
Ta đang sống bình yên
Sao anh lại đòi con gái Thần Mặt Trời làm vợ?
Anh ơi!
Em gọi hoài mà chẳng có tiếng anh đáp lại!

- **Tượng Nhà Mồ:**

Ơ thần hồn!
Từ hôm nay ông thành thần hồn dưới đất
Từ hôm nay ông thành thần hồn trên núi
Chúng tôi trồng trên mồ ông một gốc chuối, một cây mía,
Chúng tôi trỉa ba hạt giống lúa và thả một con gà
Ơ thần hồn!
Sau ba ngày, ông sẽ đầu thai vào bụng chị gái ông
Để trở thành chàng Đăm San kiếp mới
Chàng Đăm San sẽ lớn lên như thổi
Trở thành tù trưởng anh hùng

*Và hai nàng H'Nhí, H'Bhí sẽ lại đến tìm chàng
Để tiếp nối dây nuê dài lâu mãi
Ơ thần hồn!*

- **Dàn đồng ca vocalise một giai điệu tang lễ làm nền cho Nghệ nhân Ê Đê kể Khan đoạn kết.**

Pháo bông bắn lên rực rỡ!

-